

Združenie obcí

Združenia obcí zohrávajú významnú úlohu v oblasti združovacieho práva, ktorých problematika je upravená zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, konkrétne v ustanoveniach § 20b až 20f.

Združenie je právnickou osobou, ktoré dňom registrácie registrovým úradom nadobúda právnu subjektivitu.

Okresné úrady v sídle kraja sú registrovým úradom združení, ktoré si zriaďujú obce zmluvou o založení združenia obcí na účel vymedzený v ust. § 20b ods. 4 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o obecnom zriadení).

Podľa § 20b ods. 4 zákona o obecnom zriadení, predmet činnosti združenia nie je taxatívne vymedzený, t. z., predmetom činnosti združenia môžu byť aj ďalšie činnosti, avšak len za podmienok, že tieto budú vytvárať podmienky na plnenie úloh obcí a vyššieho územného celku. Predmetom činnosti združenia je najmä oblasť sociálnych vecí, starostlivosť o životné prostredie (predovšetkým zhromažďovanie, odvoz a spracúvanie komunálneho odpadu, odvádzanie a čistenie odpadových vôd), miestna doprava, oblasť školstva, kultúry a miestny cestovný ruch, svojou činnosťou združenie obcí napomáha vytvárať podmienky na plnenie úloh obcí, ako aj úloh vyššieho územného celku.

Zakladateľmi združenia, resp. prístupujúcimi členmi združenia môžu byť len obce a mestá (združenie môžu založiť minimálne dve obce, resp. mestá).

Názov združenia obcí sa musí odlišovať od názvu právnickej osoby, ktorá už vyvíja činnosť na území SR a musí obsahovať slová „**združenie obcí**“.

1. Registrácia združenia obcí

Návrh na registráciu sa podáva na okresnú úrad v sídle kraja, kde bude mať združenie obcí sídlo.

Podľa § 20c ods. 2 zákona o obecnom zriadení, **k návrhu (návrh podá splnomocnená osoba) na registráciu sa prikladajú tieto doklady:**

- **zmluva o založení združenia obcí** podpísaná starostami všetkých obcí, ktoré sa stávajú členmi združenia obcí, s uvedením ich mena, priezviska, rodného čísla, bydliska, funkcie a názvu obce, opatrené úradnou pečiatkou obce. Podľa § 20f ods. 5 uvedeného zákona, na platnosť zmluvy je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny poslancov obecného zastupiteľstva každej obce, ktorá je účastníkom zmluvy. *Jednotlivé články zmluvy môžu byť nasledovne – úvodné ustanovenia, základné ustanovenia obsahujúce názov a sídlo združenia a osobu oprávnenú podať návrh na registráciu združenia, členstvo v združení, orgány združenia (tie upravujú stanovy) a záverečné ustanovenia.*
- **uznesenie obecných zastupiteľstiev o schválení zmluvy obcami, ktoré sú jej účastníkmi**
- **oznámenie o tom, kto je splnomocnencom oprávneným konať v mene združenia** s uvedením jeho mena a priezviska, dátumu narodenia a adresy trvalého bydliska
- **stanovy združenia**, v ktorých sa uvádza:
  - **názov združenia obcí, ktorý sa musí odlišovať už od existujúcich združení obcí a musí obsahovať slovné spojenie „združenie obcí“,**
  - **sídlo združenia obcí,**
  - **predmet činnosti, ktorý je najmä oblasť sociálnych vecí, starostlivosť o životné prostredie (predovšetkým zhromažďovanie, odvoz a spracúvanie komunálneho odpadu, odvádzanie a čistenie odpadových vôd), miestna doprava, oblasť školstva, kultúry a miestny cestovný ruch, svojou činnosťou združenie obcí napomáha vytvárať podmienky na plnenie úloh obcí, ako aj úloh vyššieho územného celku,**
  - **orgány združenia obcí (napr. valné zhromaždenie členov združenia, predseda združenia, rada združenia a kontrolná komisia združenia), spôsob ich ustanovenia, určenie orgánov oprávnených konať v mene združenia obcí,**
  - **zásady hospodárenia,**
  - **spôsob zániku, naloženia s majetkom a vysporiadania všetkých záväzkov združenia obcí (presne podľa bodu 2.),**
  - **záverečné ustanovenia (napr. stanovy nadobúdajú platnosť dňom nadobudnutia platnosti zmluvy o založení združenia obcí a tvoria neoddeliteľnú súčasť zmluvy o združení obcí, zmeny stanov schvaľuje valné zhromaždenie združenia..)**
  - **dátum, podpisy všetkých zástupcov obcí a miest s pečiatkami obcí**
- **meno, priezvisko a adresa osoby splnomocnenej na podanie návrhu na registráciu združenia obcí**
- **súhlas dotknutej osoby so spracovaním osobných údajov**
- **zápisnica z valného zhromaždenia združenia obcí (podpísaná predsedom združenia a zapisovateľom) spolu s prezenčnou listinou.**

Konanie o registrácii združenia obcí je upravené v § 20c ods. 4 až § 20e ods. 1 uvedeného zákona.

Podľa § 20e ods. 3 zákona sa na konanie o registrácii združenia obcí vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní iba vtedy, ak tento zákon neustanovuje inak.

Registrácia združenia obcí sa vykoná spôsobom, že jedno vyhotovenia stanov, na ktorých je vyznačený deň registrácie, okresný úrad v sídle kraja zašle, resp. odovzdá splnomocnencovi združenia obcí (z uvedeného dôvodu je nutné prikladať k návrhu na registráciu dve vyhotovenia stanov združenia obcí, nakoľko Rozhodnutie v správnom konaní sa nevydáva).

IČO prideli združeniu Krajská správa Štatistického úradu SR, pracovisko Prešov, a to na základe žiadosti o pridelenie.

Zákonné lehoty v konaní o registráciu združenia obcí sú:

- 10 dňová lehota na odstránenie nedostatkov v návrhu + konanie preruší,
- 30 dňová lehota na registráciu v prípade, že návrh na registráciu spĺňa zákonom ustanovené náležitosti,
- 30 dňová lehota na odmietnutie registrácie, ak z predloženej zmluvy a stanov vyplýva, že činnosť združenia nie je v súlade s Ústavou SR, ústavnými zákonmi, zákonmi a medzinárodnými zmluvami, ktorými je SR viazaná alebo s verejným záujmom. Rovnako tak OÚ odmietne registráciu, ak predmet činnosti združenia nie je v súlade s ust. § 20b ods. 4 zákona. O Odmietnutí registrácie rozhodne OÚ do 30 dní od začatia konania (t. z. od doručenia návrhu na registráciu združenia obcí). Proti rozhodnutiu o odmietnutí registrácie možno podať do 15 dní od doručenia rozhodnutia odvolanie na príslušný krajský súd, a ak ide o združenie s pôsobnosťou na celom území SR, na Najvyšší súd SR.

2. Zánik združenia obcí

Podľa § 20f ods. 1 zákona združenie obcí zaniká:

- I. **Dobrovoľným rozpustením (likvidácia + výmaz) alebo zlúčením s iným združením obcí.**
- II. **Právoplatným rozhodnutím okresného úradu o jeho rozpustení**

- I. Pri zániku združenia dobrovoľným rozpustením alebo zlúčením je štatutárny orgán združenia povinný oznámiť zánik združenia do 15 dní príslušnému registrovému úradu a predložiť zápisnicu zo zasadnutia najvyššieho orgánu združenia obcí, kde bol schválený zánik združenia spolu s prezenčnou listinou. Proti právoplatnému rozhodnutiu OÚ v sídle kraja o rozpustení združenia obcí možno podať opravný prostriedok na príslušný krajský súd, prípadne, ak ide o združenie obcí s celoslovenskou pôsobnosťou, na Najvyšší súd SR.

Pri vstupe združenia obcí do likvidácie (teda zrušenie združenia dobrovoľným rozpustením) je potrebné OÚ predložiť:

- **oznámenie o vstupe združenia do likvidácie**, ktorý podá predseda združenia,
- **zápisnicu zo zasadnutia valného zhromaždenia** (kde v zápisnici uviesť, kto bol zvolený za likvidátora, vstup spoločenstva do likvidácie, zmena v názve „v likvidácii“ nastane v súlade s ust. § 70 ods. 4 Obchodného zákonníka, nie je potrebné pri vstupe do likvidácie rozhodovať na zasadnutí VZ o zmene názvu „v likvidácii“) podpísanú predsedom VZ, zapisovateľom VZ a 2 overovateľmi-podpisy nemusia byť overené. K zápisnici priložiť i **prezenčnú listinu**.

Pri likvidácii združenia obcí sa primerane použijú ust. § 70 až 75j Obchodného zákonníka.

Likvidátor v zmysle ust. § 75c Obchodného zákonníka zverejní v Obchodnom vestníku oznámenie o vstupe združenia do likvidácie spolu s výzvou, aby si veritelia združenia a iné osoby a orgány, ktoré boli likvidáciou dotknuté, prihlásili svoje pohľadávky, prípadne iné práva na adrese sídla združenia.

Združenie obcí vstupuje do likvidácie a za združenie koná likvidátor dňom zápisu týchto zmien do registra.

Zákon č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov nedefinuje správny poplatok za úkon zápisu vstupe združenia do likvidácie.

Pri výmaze združenia obci z registra združení obcí je potrebné OÚ predložiť:

- návrh na výmaz združenia z registra združení obcí, ktorý podá likvidátor,
- zápisnicu z mimoriadneho VZ spolu s prezenčnou listinou podpísaná predsedom, zapisovateľom a 2 overovateľmi,
- účtovnú závierku,
- posledný výpis z účtu banky alebo potvrdenie o zrušení účtu v banke
- konečnú správu o priebehu likvidácie.

Registrový úrad následne vlastným šetrením zistí na základe potvrdenie o evidencii/neevidencii pohľadávok na poistnom (zdravotné poistenie, sociálne poistenie, evidencia daňových nedoplatkov a nedoplatkov colného dlhu) či niektorá z poisťovní neevviduje k dátumu overenia pohľadávky po splatnosti.

V súlade s ust. § 75j ods. 1 Obchodného zákonníka ku dňu skončenia likvidácie, najskôr však 6 mesiacov po oznámení o vstupe spoločnosti do likvidácie, likvidátor zostaví účtovnú závierku, konečnú správu o priebehu likvidácie a návrh na rozdelenie likvidačného zostatku medzi tých, ktorí majú právo na likvidačný zostatok. Oznámenie o zostavení účtovnej závierky, konečnej správy o priebehu likvidácie a návrhu na rozdelenie likvidačného zostatku (oznámenie o skončení likvidácie) likvidátor bezodkladne zverejní.

V súlade s ust. § 75j ods. 3, 4 a 5 Obchodného zákonníka každý člen združenia má právo nahliadnuť do účtovnej závierky, konečnej správy o priebehu likvidácie a návrhu na rozdelenie likvidačného zostatku.

Ak do 60 dní po zverejnení oznámenia o skončení likvidácie členovia združenia alebo valné zhromaždenie nerozhodne inak, považujú sa účtovná závierka, konečná správa o priebehu likvidácie a návrh na rozdelenie likvidačného zostatku márnym uplynutím tejto lehoty za schválené.

Po schválení účtovnej závierky, konečnej správy o priebehu likvidácie a návrhu na rozdelenie likvidačného zostatku likvidátor zverejní o tom oznámenia a likvidačný zostatok rozdelí bezodkladne medzi tých, ktorým naň vzniklo právo.

- II. Pri zániku združenia právoplatným rozhodnutím okresného úradu o jeho rozpustení ide o situáciu, kedy okresný úrad zistí, že združenie vyvíja činnosť, ktorá je v rozpore s Ústavou SR, ústavnými zákonmi, so zákonmi a s medzinárodnými zmluvami, ktorými je SR viazaná, alebo s verejnými zákonmi, resp. vykonáva činnosť, ktorá nekorešponduje s predmetom činnosti dohodnutým v zakladateľskej zmluve. V tomto prípade Okresný úrad bezodkladne upozorní štatutárneho zástupcu združenia obcí a zároveň ho vyzve, aby do 1 mesiaca od doručenia upozornenia od takejto činnosti združenia upustilo. Ak napriek výzve združenie v takejto činnosti v určenej lehote pokračuje, OÚ vydá rozhodnutie o rozpustení združenia. Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie na príslušný krajský súd.

3. Zmena v registri združení obcí

Združení obcí je povinné každú zmenu údajov zapísaných v registri bez zbytočných odkladov nahlásiť registrovému úradu za účelom zápisu zmeny týchto údajov do registra združení obcí.

Uvedený postup musí byť zachovaný aj v prípade zmeny údajov v stanovách, ktoré sa do registra nezapisujú.

Pri zmene údajov v registri, resp. v stanovách musí združenie obcí registrovému úradu predložiť:

- **návrh, ktorý podá oprávnená osoba**, t. j. osoba oprávnená konať v mene zdruzenia obcí alebo najvyšším orgánom splnomocnená osoba,
- **podklady preukazujúce schválenie požadovaných zmien** v súlade s zákonom o obecnom zriadení a stanovami (zápisnica z valného zhromaždenia zdruzenia obcí spolu s uznesením a prezenčnou listinou),
- v prípade zmeny v stanovách aj Dodatok č. XY k stanovám (dodatky sa číslujú postupne), resp. nové znenie stanov podpísané oprávnenou osobou v 2 rovnopisoch.

4. Výpis z registra združenia obcí

Register sa vedie v elektronickej podobe. Výpis pre dané združenie obcí vydáva príslušný registrový úrad (okresný úrad v sídle kraja, kde má združenie svoje sídlo). Register je verejnosti sprístupnený na webovom sídle Ministerstva vnútra SR <https://www.minv.sk/?zdruzenia-obci>

Register združení obcí je verejný zoznam, do ktorého sa zapisujú:

- a) názov a sídlo zdruzenia obcí,
- b) predmet činnosti zdruzenia obcí,
- c) názvy obcí, ktoré sú zriaďovateľmi zdruzenia obcí,
- d) orgán oprávnený konať v mene zdruzenia obcí, meno a priezvisko a adresa trvalého pobytu osoby, ktorá vykonáva túto pôsobnosť
- e) dátum a číslo registrácie zdruzenia obcí,
- f) dátum a dôvod zrušenia zdruzenia obcí,
- g) vstup zdruzenia obcí do likvidácie a skončenie likvidácie, meno a priezvisko a adresa trvalého pobytu likvidátora
- h) vyhlásenie konkurzu a skončenie konkurzného konania alebo zamietnutie návrhu na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku, meno a priezvisko a adresa trvalého pobytu správcu konkurznej podstaty,
- i) dátum a dôvod výmazu zdruzenia obcí z registra združení obcí,
- j) zmeny údajov uvedených v písmenách a), b) a d).

Registrový úrad vydá na základe písomnej žiadosti doručenej registrovému úradu osobne, poštou, alebo elektronicky cez portál Slovensko.sk aktuálny výpis z registra združení obcí pre konkrétne združenie.

Združenie obcí má otvorené členstvo, t. z. , že k zakladacej zmluve môžu vo forme dodatku k zmluve a po schválení najvyšším orgánom združenia pristupovať ďalšie obce. Starostovia obce, resp. primátori miest pripoja k svojmu menu podpis a odtlačok úradnej pečiatky obce. Podpisy na dodatku nemusia byť úradne overené.